10ක ජරරාම - పాఠాల ධ්නර්තවා

తెలుగు - ప్రథమభాష

క .సం.	ప్రధానాంశం/ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	సూచిత పాఠ్యాంశాలు	వ్యాకరణాంశాలు/రిమార్కులు
1.	ತ್ಯಾಗಕಿಲ ಂ	పురాణం (ప్రాచీన పద్యం)	బమ్మెర పోతన	భాగవతం అష్టమ స్కంధం నుండి ఆడిన మాట తప్పకుండా దానం చేసి తన 'దానశీలం' నిరూపిం చుకొన్న బలి చక్రవర్తి కథ.	అ) పునశ్చరణ i) సంధులు
2.	భాషాభిమానం	భాషావ్యాసం	డా॥ సామల సదాశివ	డా॥ సామల సదాశివ తన స్వీయ అనుభూతులతో రాసిన 'యాది' నుండి 'ఎవరి భాష వాళ్ళకు వినసొంపు' వ్యాసం.	 సవర్ణదీర్హ సంధి గుణ సంధి యణాదేశ సంధి అత్వ సంధి ఉత్వ సంధి సరళాదేశ సంధి గసడదాదేశ సంధి
3.	తెలంగాణ వీరుల ప్రాశస్త్యం	ఆధునిక పద్యం	డా॥ దాశరథి కృష్ణమాచార్య	'దాశరథి సాహిత్యం' ఒకటవ సంపుటిలోని 'రుద్రవీణ' నుండి గ్రహించిన 'వీర తెలంగాణ'.	
4.	పర్యావరణం, పల్లె చిత్రణ	కథానిక	ಡಾ॥ ಘಾರಾ ಯಕ್ ದಾರಡ್ಡಿ	NBT వారు ప్రచురించిన 'యశోదారెడ్డి ఉత్తమ కథలు' గ్రంథం నుండి పల్లెల్లో వస్తున్న మార్పులను తెలియజేప్పే 'కొత్తబాట' కథానిక.	ii) సమాసాలు • తత్పురుష • కర్మధారయ
5.	సామాజిక స్పృహ	వచన కవిత	అలిశెట్టి ప్రభాకర్	'అలిశెట్టి ప్రభాకర్ కవిత' అనే గ్రంథంలోని 'సిటీలైఫ్' మినీ కవితలలో కొన్నింటితో కూర్చిన 'నగర గీతం' పాఠం.	 ద్విగు ద్వంద్వ రూపక సంభావనా పూర్వపద కర్మధారయం iii) అలంకారాలు అంత్యానుప్రాస పృత్త్యనుప్రాస iv) ఛందస్సు ఉత్పలమాల
6.	స్ఫూర్తి, సంఘసేవ	జీవితచరిత్ర	కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్	భాగ్యరెడ్డి వర్మ కుమారుడైన ఎం.బి. గౌతమ్ రచించిన 'భాగ్యరెడ్డి వర్మ జీవిత చరిత్ర' గ్రంథం నుండి కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్ రాసిన వ్యాసం 'భాగ్యోదయం'.	
7.	నైతిక, ఆధ్యాత్మిక విలువలు	శ తకం	శతక కవులు - యథావాక్కుల అన్నమయ్య, ధూర్జటి, ఎలకూచి బాలసరస్వతి, కంచర్ల గోపన్న, శేషప్పకవి, గుమ్మన్నగారి లక్ష్మీనరసింహ శర్మ, నంబి శ్రీధరరావు, గడిగె భీమ కవి	సర్వేశ్వర, శ్రీకాళహస్తీశ్వర, మల్లభూపాలీయం, దారశథి, నరసింహ, విశ్వనాధేశ్వర, శ్రీలాంక రామేశ్వర, వేణుగోపాల శతకాల నుండి 8 పద్యాలు	

10ක ජර්ගම - పాఠాల ධ්කර්තමා

తెలుగు - ప్రథమభాష

క .సం.	ప్రధానాంశం/ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	సూచిత పార్యాంశాలు	వ్యాకరణాంశాలు
8.	తెలంగాణ ఆవిర్భావం	సంపాదకీయ వ్యాసం	సమస్తే తెలంగాణ పత్రికలోని సంపాదకీయ వ్యాసం	2014, జూన్ 2వ తేదీన తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణ సందర్భంగా 'నమస్తే తెలంగాణ' దిన పత్రికలో వచ్చిన సంపాదకీయ వ్యాసం 'లక్ష్యసిధ్ధి'.	v) వ్యాకాలు • ప్రత్యక్ష వాక్యం • పరోక్ష వాక్యం • కర్తరి వాక్యం
9.	మానవీయ విలువలు	గజల్	ಡా။ సి. నారాయణ ဝెడ్డి	డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి సముగ్ సాహిత్యం నుండి జీవన విలువలు తెలువుతూ విజయాన్ని సాధించాలని సందేశమిచ్చే 'జీవన భాష్యం' గజల్.	సంశ్రిష్ట వాక్యం, నాక్యాలను న్యవహార
10.	తెలంగాణ సంస్కృతి, వైభవం	చారిత్రక వ్యాసం	ఆదిరాజు వీరభద్రరావు	ఆదిరాజు వీరభద్రావు తెలంగాణ వైభవాన్ని తెలుపుతూ రాసిన 'మన తెలంగాణము' అనే వ్యాస సంపుటి నుండి చారిత్రక విశిష్టత కలిగిన 'గోలకొండ పట్టణము' వ్యాసం.	1) ゃっぱい • เอิร์ ゃっぱ • メンアメン かっぷ
11.	మానవ స్వభావం	కావ్యం (ప్రాచీన పద్యం)	శ్రీనాథుడు	'కాశీఖండము'లోని సప్తమాశ్వాసం నుండి మానవ స్వభావాన్ని తెలిపే వ్యాసుని కోపం గురించి 'భిక్ష'.	***\ ''. ''.'
12.	పఠనాభిలాష	ముందుమాట/ పుస్తక పరిచయం	గూడూరి సీతారాం	NBT వారు ప్రచురించిన 'నెల్లూరి కేశవస్వామి ఉత్తమ కథలు' సంపుటి నుండి గూడూరి సీతారాం రాసిన పీఠిక 'భూమిక'.	 రూపక • అతిశయోక్తి స్వభావోక్త • శ్లేష పఠ్యక్ష పరోక్ష కథనం రిమార్కులు
	7 .				 పాఠ్యపుస్తకం ముందు కవర్పేజి లోపల తెలంగాణ వైభవాన్ని చాటిచెప్పే రావెళ్ళ వేంకట రామారావు గేయం ఉండాలె.
					 పాఠ్య పుస్తకం వెనుక కవర్ పేజీ లోపల ఈ పుస్తకాన్ని ఎట్లా ఉపయోగించుకోవాలో, అభ్యాసాలు ఎట్లా చేయాలో తెలువుతూ విద్యార్ములకు సూచనలు ఇవాఁలై.

10వ తరగతి - పాఠాల వివరాలు

తెలుగు - ప్రథమభాష

* ఉపవాచకం

క్ర.సం.	ప్రధానాంశం/ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	సూచిత పాఠ్యాంశాలు	ವ್ಯಾకరణాంశాలు
1.	భారతీయ సంస్కృతి, విలువలు	ఇతిహాసం (వచనము)	వాల్మీకి 	అమ్మానాన్నల అనురాగం, పుత్రుల అభిమానం, సోదర్మేమ, భార్యాభర్తల సంబంధం, గురుభక్తి, శిష్యధర్మం, స్నేహం, వినయం, జీవకారుణ్యం మొదలైన విలువలను ప్రతిబింబించే ఆదర్శ మహాకావ్యం వాల్మీకి రామాయాణం. దానికి సంక్షిష్త రూపం మన ఇతిహాసం - రామాయణం.	పుస్తకం చివరలో పదవిజ్ఞానం శీర్షికతో అర్థాలు, పర్యాయ పదాలు <mark>, నానార్థా</mark> లు, వ్యుత్పత్త

27

9వ తరగతి - పద్యభాగం - పాఠాల వివరాలు

తెలుగు - ద్వితీయభాష

క. సం.	ప్రధానాంశం /ఇతివృత్తం	ప్రకియ	కవి / రచయిత	పాఠం	ವ್ಯಾకరణాಂశాలు
1.	నైతిక విలువలు	ప్రాచీన పద్యాలు	నన్నయ, తిక్కన, ఎఱ్ఱన, కొఱవి గోపరాజు	• కవిత్రయం రాసిన "మహాభారతంలోని" 3 నీతి పద్యాలు, కొఱవి గోపరాజు రాసిన "సింహాసన ద్వాత్రింశికలోని 3 నీతిపద్యాలు.	 1. భాషాభాగాలు పునశ్చరణ 2. విశేషణం పరిచయం 3. విభక్తి ప్రత్యయాలు పునశ్చరణ 4. భూత, వర్తమాన, భవిష్యత్ కాలాల పరిచయం 5. సమాపక, అసమాపక క్రియలు పరిచయం 6. పుంలింగం, స్ర్మీ లింగం పునశ్చరణ 7. పదాలు విడదీయడం, కలపి రాయడం - సంధి పరిచయం రమార్కులు • ముందు కవర్ పేజి లోపల విద్యార్థులకు సూచనలు ఉండాలి. • వెనుక కవర్ పేజిలోపల కళారత్నాల గురించి - మిద్దె రాములు, నటరాజ రామ కృష్ణ, కాపురాజయ్య, చిందు ఎల్లమ్మల గురించి ఉండాలె.
2.	పరోపకారం	ఇతిహాస కథ	గోన బుద్దారెడ్డి రాసిన రంగనాథ రామాయణం మూలం.	 రంగనాథ రామాయాణం నుండి వారధి నిర్మాణ సన్నివేశం ఉడుత భక్తిని తెలియజేసే కథను సరళమైన భాషలో పొందుపరచారు. 	
3.	ದೆಕಭತ್ತಿ	గేయం	ಡಾ॥ ಸಿ. ನಾರ್ಯಾರಡ್ಡಿ	• "ఏ దేశమేగినా ఎందుకాలిడినా" పాట.	
4.	వ్యక్తిత్వం	వ్యాసం	హేమలతా లవణం	 గుఱ్ఱం జాషువా జీవితంలోని హాస్య ప్రవృత్తిని తెల్పె సంఘటనలతో కూడిన పాఠం 	
5.	సామాజిక (శేయస్సు	వచన కవిత	మహమ్మద్ కులీకుతుబ్ షా	• హైదరాబాద్ నగరం గురించి భగవంతున్ని ప్రార్థిస్తూ కులీకుతుబ్ షా రాసిన కవిత.	
6.	స్ఫూర్తి	ఆత్మకథ	సుద్ధాల హనుమంతు	సుద్దాల హనుమంతు తన జీవిత విశేషాలను తెల్పిన విషయాల ఆధారంగా పాఠం	
7.	వ్యక్తిత్వ వికాసం	వచన కవిత	కాళోజి నారాయణరావు	• మనిషి ప్రవర్తనను గురించి తెలిపే వచన కవితను కాళోజీ రాసిన "నా గొడవ" అనే కవితా సంకలనంలో నుండి తీసుకోవాలి. ఉదా: దేశాలు తిరిగితేనేమి వేషాలు వేసితేనేమి.	

28

9వ తరగతి - గద్యభాగం - పాఠాల వివరాలు

తెలుగు - ద్వితీయభాష

క్ర. సం.	ప్రధానాంశం / ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	పాఠం	వ్యాకరణాంశాలు
	సామాజిక స్పృహ	స్వగతం	ఎమ్.బి. సీతారామారావు	• 1939లోని సామాజిక స్థితిగతులు, పేదల జీవితాలు, వారి కష్టాలు భావనలను వివరించే క థ.	• పాఠాలు పూర్తయిన తర్వాత పదాలు - అర్థాలు పట్టిక, పర్యాయపదాలు, ప్రకృతి -
9.	చదువండి - తెలుసు ఆనందించండి. (భాషాభిరుచి, స్ఫూర్తి సంస్కృతి)	వ్యాసాలు, కథలు	, shie	 సుగ్రా హుమయూన్ మిర్జా, జ్యోతిరావుపూలే, మహాత్మాగాంధీ, మౌలానా అబుల్కలాం అజాద్, బి.ఆర్. అంబేద్కర్, కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ, అలీనవాబ్ జంగ్ బహద్దూర్, రాజన్బాబు, మొదలగు వారి గురించి వివరాలు; పండుగలు, తెలుగు సంవత్సరాల వివరాలు; చెట్టు సాక్ష్యం, పారిపోయిన గిన్నెలు వంటి కథలు. సంస్కృతిని తెలిపేలా తెలుగు సంవత్సరాలు, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జరుపుకొనే పండుగల గురించి సమయస్ఫూర్తి జాతీయాలు-సామెతలు, హాస్యం సంబంధించిన కథలు 	 పికృతులు ఉండాలె. పాఠాన్ని బోధనా పీరియడ్ల వారీగా విభజించాలి. ప్రతి విభాగానికి ఆలోచించి జవాబు చేప్పలా ప్రశ్నలు పొందు పర్చాలి. ప్రతిపాఠం చివర విద్యార్థుల స్వీయ మూల్యాంకనం కొరకు "నేనివి చేయగలనా!". అభ్యా సాన్ని చేర్చాలి. ప్రతిపాఠంలో భాషాసామర్థ్యాల ఆధారంగా అభ్యాసాలు ఉండాలె. ప్రతిపాఠంలో ఒక ప్రాజెక్టు పని ఉండాలె.

మన దేశంలో ప్రతి ఉపాధ్యాయుడూ పాఠ్యపుస్తకం పూర్తిచేయాలి అంటే పాఠ్యపుస్తకంలోని ప్రతి పాఠాన్ని ఒకటొకటిగా, దానికి సంబంధించిన అభ్యాసాలు చేయిస్తూ ఇంటిపని ఇస్తూ, ప్రతిపాఠంలోని విషయంపట్ల వాడికి పూర్తిగా వచ్చేటట్లు చేయాలని భావిస్తారు. భాషాబోధనకు సంబంధించినంత వరకు ఈ భావనలు నష్టాన్నే చేకూరుస్తాయి. పాఠ్యపుస్తకంలోని పాఠ్యాంశాలను రోజూ కొంచెం కొంచెంగా పిల్లవాడికి ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా, అతని మెదడులోకి ఎక్కించే ప్రయత్నం ఆహ్లాదకరమైన అనుభవంకాని, ఆసక్తిదాయకమైన అనుభవం కాని కాదు.

29

- ప్రొఫెసర్ కృష్ణకుమార్, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం

10వ తరగతి - పద్యభాగం - పాఠాల వివరాలు

తెలుగు - ద్వితీయభాష

క్ర.సం.	ప్రధానాంశం/ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	సూచిత పాఠ్యాంశాలు	₹ 20 × × × × × × × × × × × × × × × × × ×
<u>\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\</u>			33 / 08009		వ్యాకరణాంశాలు/రిమార్కులు
1.	మానవత్వ విలువలు	ప్రాచీన పద్యాలు	బమ్మెర పోతన	• పోతన రాసిన భాగవతంలోని నీతి పద్యాలు.	వ్యాకరణాంశాలు
2.	సమైక్య జీవనం	ఆత్మకథ	డా॥ ఎ.పి.జె. అబ్దల్ కలాం	 "నా జీవన గమనం - కలల సాకారం" అనే పుస్తకంలోని ట్రేరణ కలిగించే సంఘటన. 	ప్రత్యయాలు - పునశ్చరణ 2. సమాపక, అసమాపక క్రియ <mark>ల</mark> -
3.	₍ ර්ූර්ම - ඩිල්ස	గేయం	డా॥ వానమామలై వరదాచార్యులు	 "విడ్రలబ్ధి" అనే గేయ సంపటి నుండి వర్నాలకు సంబంధించిన గేయం. ఉదా: 'వచ్చెను వచ్చెను వర్నాలు' గేయం 	3. సామాన్య, సంశ్లిష్ట వాక్యాల పరిచయం
4.	సామాజిక చైతన్యం	కథ	పోల్కంపల్లి శాంతాదేవి	 వరకట్న దురాచారానికి వ్యతిరేకంగా ఒక మహిళ తీసుకొన్న సాహసోపేత నిర్ణయాన్ని తెలిపే కథ. "మరణం అంచున మందహాసం" అను కథా సంపుటిలోని కథ "బకాసురుడి విందు కథ". 	5. సమానం, విగ్రహవాక్యం - పరిచయం 6. కర్త, కర్మ, క్రియల - పునశ్చరణ
5.	నైతిక విలువలు	శతక పద్యాలు	శతక కవులు - బద్దెన, వేమన, మారద వెంకయ్య, కంచర్ల గోపన్న, ఏనుగు లక్ష్మణ కవి, శిరిశినగల్ కృష్ణమాచార్యులు.	• వేమన, సుమతి, భాస్కర, దాశరథి శతకాలు, సుభాషిత రత్నావళి, గాంధీ తాత శతకాల నుండి 8 పద్యాలు.	7. ద్విగు, ద్వంద్వ సమాసాల - పరిచయం 8. సామాన్య, సంశ్లిష్ఠ వాక్యాల పునశ్చరణ రిమార్కులు
6.	జీవకారుణ్యం	అనువాద కథ	పొన్కున్నం వర్కెయ్	 "రైతుకు - ఎద్దుకు" ఉండే అనుబంధాన్ని వివరించే కరుణ రసాత్మకమైన కథ. సాహిత్య అకాడమీ వారు ముద్రించిన భారతీయ సాహిత్యం "సమకాలీన కథానికలు" నుండి "మాట్లాడే నాగలి" కథ. 	• ముందు కవర్ేపజి లోపల విద్యార్థులకు సూచనలు ఉండాలె.
7.	తెలంగాణ దార్శనికత	పద్యం	మామిడిపల్లి సాంబశివ శర్మ	 తెలంగాణను ఉద్దేశించి 1954లోనే మామిడిపల్లి సాంబశివ శర్మ రాసిన పద్యాల నుండి 5 పద్యాలు. 	పురస్కార (గహీతలైన కవి సామూట్ విశ్వనాథ సత్య నారాయణ, నిరంతర కవి
8.	కళాభిరుచి	వ్యాసం	డా॥ సామల సదాశివ	• డ్రముఖ షెహనాయి విద్యాంసుడు బిస్మిల్లా ఖాన్ గురించి రాసిన వ్యాసం.	సి. నారాయణ రెడ్డి, డా॥ రావూరి భరద్వాజల గురించి ఉండాలె.

30

10వ తరగతి - గద్యభాగం - పాఠాల వివరాలు

తెలుగు - ద్వితీయభాష

క్ర.సం.	ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	సూచిత పాఠ్యాంశాలు	వ్యాకరణాంశాలు/రిమార్కులు
8.	స్ఫూర్తిదాతలు ఉపవాచకం పాఠాలు	ವ್ಯಾసాಲು	-	ట్రాముఖ రాజకీయ నాయకుడు పి.వి. నరసింహారావు, తెలంగాణ ఉద్యమ నాయకుడు మఖ్దాం మొహియుద్దీన్, దళిత నాయకుడు అరిగె రామస్వామి, తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనకు దిశానిర్దేశం చేసిన మార్గదర్శి కొత్తపల్లి జయశంకర్ల గురించి వ్యాసం.	పర్యాయ వదాలు,
9.	చదువండి - ఆనందించండి చదువండి - తెలుసుకోండి (భాషాభిరుచి, స్ఫూర్తి, చట్టాలు)	వ్యాసాలు, కథలు	shied		విభాగానికి ఆలోచించి జవాబు చెప్పేలా ప్రశ్నలు పొందుపర్చాలి. • ప్రతి పాఠంలో భాషా సామ ర్యాల ఆధారంగా అభ్యాసాలు

పాఠ్యపుస్తకంలోని పాఠాలన్నింటిని పూర్తిచేయడం లక్ష్యం కాదనీ పిల్లవాడితో భాషనుపయోగించే సామర్థ్యాన్ని అభివృద్ధి చేయడమే ప్రధాన లక్ష్యమనీ ఉపాధ్యాయులు స్పష్టంగా గ్రహించాలి.

31

- ప్రొఫెసర్ కృష్ణకుమార్, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం